

mari.aalto@om.fi
oikeusministerio@om.fi

LAUSUNTO

1 (4)

30.1.2014

EK-2013-376

OM16/41/2012

VELKAJÄRJESTELYLAIN UUDISTAMINEN

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa Elinkeinoelämän keskusliitolta (myöhemmin EK) yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain tarkistamisesta (Velkajärjestelylain tarkistaminen, Mietintöjä ja lausuntoja 59/2013). EK esittää lausuntonaan seuraavaa.

EK pitää hyvinä ja kannatettavina esityksen tavoitteita, kuten velkajärjestelylain saattamista vastaamaan nykyisen yhteiskunnan vaatimuksia sekä tavoitetta parantaa ylivelkaantuneiden yksityisten elinkeinon- ja ammatinharjoittajien taloudellisen kokonaistilanteen helpottamista. EK toteaa kuitenkin, että velkajärjestelyyn pääsyä ei pidä merkittävästi muuttaa nykyisestä tilanteesta. Haluammekin kiinnittää tarkempaa huomiota joihinkin ehdotuksiin ja toivomme, että näkemyksemme otetaan huomioon asian jatkovalmistelussa.

1 Elinkeinotoiminnan velkojen järjesteleminen

Ehdotuksen mukaan velkajärjestelylain nojalla voitaisiin jatkossa järjestellä yksityisinä liikkeen- tai ammatinharjoittajina toimivien yrittäjien yksityisiä ja elinkeinotoimintaan kuuluvia velkoja. Tavoitteena on helpottaa ylivelkaantuneiden yksityisten elinkeinon- ja ammatinharjoittajien pääsyä velkajärjestelyyn ja mahdollistaa siten heidän taloudellisen kokonaistilanteensa korjaaminen velkajärjestelyssä.

EK pitää perusteltuna, että elinkeinotoiminnan velkoja voidaan tietysin edellytyksin järjestellä velkajärjestelymenettelyssä. Yleisesti ottaen EK katsoo, että muutoksella olisi positiivisia vaikutuksia yrittäjyyteen ja työllistymiseen. Se myös kannustaisi yrittäjiä uuteen alkuun epäonnistumisen jälkeen.

EK katsoo kuitenkin, että velkajärjestelyyn pääsyn edellytyksenä tulisi olla toiminnan pienimuotoisuus eikä velkajärjestelyä pitäisi myöntää, jos velkojen järjestely ei riittäisi yritystoiminnan tervehtyttämiseksi tai sen edellytysten turvaamiseksi, vaan vaadittaisiin myös yritystoimintaa koskevia järjestelyitä. Tällaisessa tapauksessa yrityssaneeraus olisi oikeampi vaihtoehto. Lisäksi velkajärjestelymahdollisuuden tulisi rajoittaa

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Piia Vuoti

30.1.2014

EK-2013-376

ainoastaan kannattavan elinkeinotoiminnan velkoihin. Elinkeinotoiminta ei siten voi olla tappiollista eikä johtaa lisävelkaantumiseen.

EK pitää tärkeänä, että näitä edellytyksiä ei lievennetä jatkovalmistelussa.

EK kannattaa talous- ja velkaneuvonnan roolin lisäämistä ja ehdotusta, että talous- ja velkaneuvonnassa avustettaisiin myös yrittäjävelallisia elinkeinotoimintaan liittyvien velkojen osalta.

2 Velkajärjestelyn edellytykset ja esteet

Ehdotuksen mukaan velkajärjestelyyn pääsyä koskevien säännösten järjestelmä säilyisi ennallaan. Velkajärjestelyn esteperusteita ehdotetaan muutettaviksi siten, että velkajärjestelylle olisi käytännössä este nykyistä harvemmin.

EK viittaa tältä osin Finanssialan Keskusliiton lausuntoon ja toteaa lisäksi, että velkajärjestelyä ei tule myöntää liian kevein perustein. EK ei kannata ajatusta, että velkajärjestelyyn pääsyä helpotetaan ja maksuohjelmia kevennetään olennaisesti nykyisestä. EK huomauttaa, että maksuohjelman kesto on vuonna 2010 lyhennetty viidestä vuodesta kolmeen vuoteen, mikä on ollut merkittävä helpotus velkajärjestelyyn osallistuvalla velalliselle.

Velkajärjestelylakia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, ettei lakisääteisten velvollisuuksien laiminlyöminen muodostaisi esteperustetta silloin, kun laiminlyönti johtuu maksukyvyttömyydestä. Tarkoituksena on varmistaa, ettei esteperuste sovellu rehellisesti toimineeseen yrittäjään, joka on joutunut jättämään maksuvelvoitteensa hoitamatta maksukyvyttömyyden vuoksi. EK pitää muutosta perusteltuna. Tällaisessa tilanteessa ei ole kyse maksuhaluttomuudesta vaan maksukyvyttömyydestä yritystoiminnan vaikeuksissa. EK toteaa kuitenkin, että tällaisesta maksukyvyttömyystilanteesta on erotettava harmaan talouden ilmiöt, joissa tarkoituksella pyritään välttämään veroja ja muita lakisääteisiä maksuja. Tällainen menettely ei ole hyväksyttävää maksukyvyttömyyttä, vaan sen on oltava esteperuste velkajärjestelylle.

Velkajärjestelyn yleisiin esteisiin ehdotetaan muutoksia. Kevytmielisen velkaantumisen arvioinnissa otettaisiin jatkossa huomioon myös velkojan toiminta ja arvioitaisiin sitä, onko luotonantajan toiminta ollut asianmukaista hyvän luotonantotavan ja muiden velkojan vastuuta määrittävien säännösten kannalta.

Finanssialan Keskusliiton lausunnossa esitetyin tavoin EK pitää tärkeänä, että velkajärjestelyn esteperusteita koskevat säännökset ovat kaikkien velkajärjestelyn osapuolten kannalta tasapainoiset ja oikeu-

denmukaiset. EK toteaa, että tähän tulee vielä jatkovalmistelussa kiinnittää huomiota.

3 Lisäsuoritusvelvollisuus

Mietinnön mukaan lisäsuoritusjärjestelmän peruseriaaotteet säilyisivät ennallaan. Esityksen tarkoituksena on kuitenkin vähentää lisäsuoritusvelvollisuuden aiheuttamaa työmäärää ja kannustaa velallisia tulonhankintaan maksuohjelman aikana. Esitys pyrkii vähentämään lisäsuoritusvelvollisuuden laskemisesta aiheutuvaa työtä sekä aktivoimaan velallisia huolehtimaan lisäsuoritusvelvollisuuden täyttämisestä omaaloitteisesti. Tavoitteena on kannustaa velallisia maksuohjelman aikaiseen tulonhankintaan sekä lisäsuoritusvelvollisuuden suunnitelmallisuuteen.

Esityksessä ehdotetaan tulojen kasvuun perustuvan lisäsuoritusvelvollisuuden poistamista velallisilta, joiden tulotason ei oleteta muuttuvan maksuohjelman aikana. Lisäsuoritusvelvollisuus poistuisi siten velallisilta, joiden tulotason ei oleteta muuttuvan maksuohjelman aikana ja joilta lisäsuorituksia ei siten kertyisi (esim. vanhuuseläkkeellä oleva tai juuri siirtyvä velallinen).

EK toteaa, että edellä mainitut esimerkkitalanteet eivät aina ole ennalta-arvattavia ja keskenään samanlaisia. Esimerkiksi myös vanhuuseläkkeellä on mahdollisuus ansaita lisätuloja. EK pitääkin tärkeänä, että epäselvissä tilanteissa lisäsuoritusvelvollisuus tulee vahvistaa ja että tämä linja säilytetään myös asian jatkovalmistelussa.

Mietinnössä ehdotetaan myös lisättäväksi velallisen oikeutta ns. vapaakuukausien pitämiseen silloin, kun maksuohjelman kesto on yli kolme vuotta. Muutoksen tarkoituksena on helpottaa velallisten mahdollisuutta selvittää maksuohjelmasta tilanteessa, jossa velallisen maksukyvyyn heikkeneminen ei ole niin olennainen, että se oikeuttaisi maksuohjelman muuttamiseen. Mietinnön mukaan velallisen vapaakuukausien avulla lykkäämä maksu erääntyä maksuohjelman päättyessä.

EK kehottaa Finanssialan Keskusliiton tavoin jatkovalmistelussa harkitsemaan vaihtoehtoa, jossa vapaakuukausien käyttäminen jatkaisi automaattisesti maksuohjelmaa ilman erillisiä toimenpiteitä. Tämä tukisi myös tavoitetta menettelyn yksinkertaistamisesta.

4 Oman asunnon säilyttäminen

Omistusasunnon säilyttämistä koskevan ehdotuksen osalta EK yhtyy Finanssialan Keskusliiton lausunnossa esitettyihin näkemyksiin. EK kannattaa ehdotettua muutosta, jonka mukaan vähimmäiskertymä tehtäisiin jatkossa aina viisivuotisen maksuohjelman mukaisesti kolmen vuoden sijaan.

5 Menettelyn yksinkertaistaminen

Menettelyä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että velan määrä maksuohjelmassa määräytyisi pääsääntöisesti jo velkajärjestelyhakemuksessa käytetyn saldopäivän mukaan. Lisäksi tiedoksiannot toimitettaisiin pääsääntöisesti sähköpostitse.

EK kannattaa velkajärjestelymenettelyn yksinkertaistamista ja sähköisen asiointin kehittämistä. Kuten ehdotuksessakin todetaan, sähköpostiosoitteen käyttäminen prosessiosoitteena tuottaisi kustannussäästöjä ja nopeuttaisi velkajärjestelyasioiden käsittelyä. EK pitää hyvänä ja kannatettavana menettelyn yksinkertaistamista tuomioistumisessa sekä käsittelyaikojen lyhentämistä ja kustannussäästöjä.

EK pitää lisäksi erittäin tärkeänä, että ulosoton roolin vahvistamista velkajärjestelymenettelyssä ei unohdeta. EK kannattaa aikaisemman työryhmän (2011) ehdotuksia ulosoton roolista velkajärjestelyssä. Tämä tulisi pitää edelleen tavoitteena. Maksuohjelmien seuranta ulosotossa yksinkertaistaisi ja tehostaisi menettelyä merkittäväällä tavalla.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Lainsäädäntö ja hallinto

Hannu Rautiainen
johtaja